EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2021 06 29
COM(2021) 336 final

KOMISIJOS ATASKAITA EUROPOS PARLAMENTUI IR TARYBAI

dėl esamos padėties rengiantis visapusiškai įgyvendinti naujuosius Šengeno informacinės sistemos (SIS) teisinius pagrindus pagal Reglamento (ES) 2018/1861 66 straipsnio 4 dalį ir Reglamento (ES) 2018/1862 79 straipsnio 4 dalį

1. ĮVADAS

2018 m. lapkričio 28 d. Europos Parlamentas ir Taryba priėmė tris naujus reglamentus dėl Šengeno informacinės sistemos sukūrimo, eksploatavimo ir naudojimo (toliau – reglamentai)[1].

Pagal Reglamento (ES) 2018/1861 66 straipsnio 4 dalį ir Reglamento (ES) 2018/1862 79 straipsnio 4 dalį Komisija privalo kasmet teikti Europos Parlamentui ir Tarybai ataskaitą dėl esamos padėties, rengiantis visapusiškai įgyvendinti reglamentus.

Pirmoje tokioje padėties ataskaitoje, priimtoje 2020 m. vasario mėn.[2], aprašyti nuo 2019 m. sausio 1 d. iki 2019 m. rugsėjo 30 d. Komisijos, agentūrų ir valstybių narių atlikti parengiamieji darbai.

Antroji padėties ataskaita apima laikotarpį nuo 2019 m. spalio 1 d. iki 2020 m. rugsėjo 30 d.[3] Ji grindžiama klausimynus užpildžiusių valstybių narių ir agentūrų pateikta informacija, taip pat posėdžių ir praktinių seminarų metu gautais rezultatais.

Skirtinguose skirsniuose paaiškinami ataskaitiniu laikotarpiu Komisijos, valstybių narių ir agentūrų atlikti darbai.

2. ESAMA PADĖTIS, RENGIANTIS ĮGYVENDINTI REGLAMENTUS

2.1. Komisijos rengiami įgyvendinimo aktai

2.1.1. Reikalavimai

Būtinas SIRENE vadovo[4] tikslinis dalinis pakeitimas, kad Europolas galėtų keistis papildoma informacija su SIRENE biurais, kaip numatyta Reglamento (ES) 2018/1861 63 straipsnio 9 punkte ir Reglamento (ES) 2018/1862 77 straipsnio 7 punkte.

Be to, turi būti priimti reglamentų taikymui visa apimtimi reikalingi įgyvendinimo aktai, kad peržiūrėta Šengeno informacinė sistema galėtų pradėti veikti pagal Reglamento (ES) 2018/1861 66 straipsnio 2 dalį ir Reglamento (ES) 2018/1862 79 straipsnio 2 dalį. Peržiūrėtos

---

1 2018 m. lapkričio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1860 dėl Šengeno informacinės sistemos naudojimo neteisėtai esančių trečiųjų šalių piliečių grąžinimui (OL L 312, 2018 12 7, p. 1);
2018 m. lapkričio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1861 dėl Šengeno informacinės sistemos (SIS) sukūrimo, eksploatavimo ir naudojimo patikrinimams kertant sieną, kuriuo iš dalies keičiama Konvencija dėl Šengeno susitarimo įgyvendinimo ir iš dalies keičiamas bei panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 1987/2006 (OL L 312, 2018 12 7, p. 14);
2018 m. lapkričio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1862 dėl Šengeno informacinės sistemos (SIS) sukūrimo, eksploatavimo ir naudojimo policijos bendradarbiavimui ir teisminiam bendradarbiavimui baudžiamosiose bylose, kuriuo iš dalies keičiamas ir panaikinamas Tarybos sprendimas 2007/533/TVR ir panaikinamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1986/2006 ir Komisijos sprendimas 2010/261/ES (OL L 312, 2018 12 7, p. 56).

2 COM(2020) 72 *final*.

3 Ataskaitoje pateikta informacija susijusi tik su faktiniu šios ataskaitos aprėpties laikotarpiu. Kiti įvykiai ar veiksmai, įvykę po ataskaitinio laikotarpio, bus įtraukti į kito ataskaitinio laikotarpio (2020 m. spalio 1 d.–2021 m. rugsėjo 30 d.) ataskaitą.

4 SIRENE vadovas – tai įgyvendinimo aktas, kuriuo nustatytos procedūros, taikytinos keitimuisi su perspėjimais susijusia papildoma informacija.

Šengeno informacinės sistemos taikymo visa apimtimi teisinis terminas yra 2021 m. gruodžio 28 d.

2.1.2. Techninių įgyvendinimo sprendimų užbaigimas

Ataskaitiniu laikotarpiu Komisija, bendradarbiaudama su agentūromis ir atitinkamu komitetu[5], užbaigė įgyvendinimo sprendimus, kurie yra techniniu požiūriu privalomi, kad pradėtų veikti peržiūrėta Šengeno informacinė sistema.

2.1.3. SIRENE vadovo peržiūra dviem etapais

Ataskaitiniu laikotarpiu Komisija, bendradarbiaudama su agentūromis ir SIS-SIRENE komitetu, padarė didelę pažangą atnaujindama SIRENE vadovą dviem etapais:

- I etapas. esamo SIRENE vadovo[6] tikslinis dalinis pakeitimas, kad Europolas galėtų keistis papildoma informacija su SIRENE biurais, kaip numatyta Reglamento (ES) 2018/1861 63 straipsnio 9 punkte ir Reglamento (ES) 2018/1862 77 straipsnio 7 punkte;

- II etapas (turi būti užbaigtas, kad peržiūrėta Šengeno informacinė sistema būtų taikoma visa apimtimi): visiškai peržiūrėta SIRENE vadovo versija, įskaitant visas naujas procedūras, kurių reikalaujama pagal reglamentus.

Atsižvelgdama į **I etapu atliekamą SIRENE vadovo tikslinį dalinį pakeitimą**, Komisija parengė konkrečias Europolo ir SIRENE biurų keitimosi papildoma informacija taisykles, visų pirma dėl:

- tvarkymo kodų naudojimo;
- Europolo teikiamos papildomos informacijos sutapus duomenims;
- SIRENE biurų teikiamos papildomos informacijos nustačius su teroristiniais nusikaltimais susijusių perspėjimų sutapimus;
- Europolui taikomų procedūrų, kai jam reikia gauti sutikimą naudoti duomenis ir papildomą informaciją arba dalytis ja su trečiosiomis šalimis;
- Europolui taikomų procedūrų, kai jam reikia pasiekti susitarimą dėl tolesnio papildomos informacijos saugojimo, ir
- Europolo keitimosi papildoma informacija statistikos rinkimo ir teikimo.

Per ataskaitinį laikotarpį parengiamasis darbas baigtas.

Atsižvelgdama į **II etapu atliekamą SIRENE vadovo visišką peržiūrą**, Komisija ataskaitiniu laikotarpiu surengė devynis SIRENE pogrupio posėdžius, kad nuodugniai išnagrinėtų reglamentuose nustatytus procedūrinius reikalavimus. Ataskaitiniu laikotarpiu užbaigti pagrindiniai parengiamieji darbai, įskaitant SIRENE formų (šablonų, kuriuos SIRENE biurai naudoja struktūriškai keisdamiesi papildoma informacija) ir keitimosi SIRENE formomis techninės specifikacijas.

---

[5] Sąvoka „SIS-SIRENE komitetas“ apima ir komitetą „SIS-SIRENE policija“, ir komitetą „SIS-SIRENE sienos“ (žr. https://ec.europa.eu/transparency/regcomitology/index.cfm?do=List.list).

[6] 2017 m. rugpjūčio 31 d. Komisijos įgyvendinimo sprendimas (ES) 2017/1528, kuriuo pakeičiamas Įgyvendinimo sprendimo 2013/115/ES priimti antrosios kartos Šengeno informacinės sistemos (SIS II) SIRENE vadovą ir kitas įgyvendinimo priemones priedas (OL L 231, 2017 9 7, p. 6).

Kitu ataskaitiniu laikotarpiu bus tęsiami darbai, kad SIS-SIRENE komitete būtų pasiektas susitarimas dėl SIRENE vadovo projekto, o iki kito ataskaitinio laikotarpio pabaigos būtų galima priimti peržiūrėtą SIRENE vadovą.

2.2. Centrinės SIS[7] kūrimas ir bandomosios veiklos parengimas, kurį vykdo eu-LISA

2.2.1. eu-LISA užduotys

eu-LISA yra atsakinga už centrinės SIS veikimą ir plėtojimą ir atlieka labai svarbų vaidmenį įgyvendinant reglamentus. eu-LISA pagrindiniai uždaviniai yra šie:

- atnaujinti centrinės SIS techninius dokumentus ir jos sąveiką su nacionalinėmis sistemomis pagal reglamentų ir įgyvendinimo aktų reikalavimus;
- įgyvendinti būtinus centrinės SIS pakeitimus ir, glaudžiai bendradarbiaujant su valstybėmis narėmis ir agentūromis, parengti, koordinuoti ir vykdyti visą bandomąją veiklą, susijusią su centrine SIS ir jos sąveika su nacionalinėmis sistemomis;
- užbaigti visą bandomąją veiklą, kad peržiūrėta Šengeno informacinė sistema galėtų pradėti veikti pagal Reglamento (ES) 2018/1861 66 straipsnio 2 dalį ir Reglamento (ES) 2018/1862 79 straipsnio 2 dalį.

2.2.2. Pirmojo įgyvendinimo etapo pradžia 2020 m. sausio 8 d.

2020 m. sausio 8 d. eu-LISA paleido pirmąją centrinės SIS su visais pakeitimais dėl reglamentų versiją, kuria Europolui buvo suteikta visapusiška prieiga prie visų Šengeno informacinėje sistemoje sukurtų perspėjimų, o Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūrai buvo sudarytos sąlygos techniškai prisijungti prie centrinės SIS, kaip reikalaujama pagal Reglamento (ES) 2018/1861 63 straipsnio 9 punktą ir Reglamento (ES) 2018/1862 77 straipsnio 7 ir 8 punktus. Be to, agentūroms suteikta prieiga prie Šengeno informacinės sistemos pirštų atspaudų paieškos funkcijos.

2.2.3. Pasirengimas centrinės SIS nebiometrinės dalies kūrimui, kad ji pradėtų veikti iki 2021 m. pabaigos

Ataskaitiniu laikotarpiu eu-LISA surengė dešimt Projektų valdymo forumo susitikimų su visais suinteresuotaisiais subjektais (Komisija, valstybėmis narėmis, Europolu, Eurojustu, Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūra) ir išorės rangovu, siekdama vadovauti techninių specifikacijų rengimui ir užbaigimui pagal atitinkamame komitete sutartas technines taisykles.

[7] „Centrinė SIS“, kuri apibrėžta 2018 m. lapkričio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2018/1861 dėl Šengeno informacinės sistemos (SIS) sukūrimo, eksploatavimo ir naudojimo patikrinimams kertant sieną, kuriuo iš dalies keičiama Konvencija dėl Šengeno susitarimo įgyvendinimo ir iš dalies keičiamas bei panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 1987/2006 (OL L 312, 2018 12 7, p. 14), 4.1 straipsnio a punkte, ir 2018 m. lapkričio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2018/1862 dėl Šengeno informacinės sistemos (SIS) sukūrimo, eksploatavimo ir naudojimo policijos bendradarbiavimui ir teisminiam bendradarbiavimui baudžiamosiose bylose, kuriuo iš dalies keičiamas ir panaikinamas Tarybos sprendimas 2007/533/TVR ir panaikinamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1986/2006 ir Komisijos sprendimas 2010/261/ES (OL L 312, 2018 12 7, p. 56).

2020 m. gegužės mėn. visi suinteresuotieji subjektai patvirtino Šengeno informacinės sistemos peržiūrėtos versijos nebiometrinės dalies technines specifikacijas, o eu-LISA ataskaitiniu laikotarpiu pradėjo kurti būtinus centrinės SIS pakeitimus.

2.2.4. Pasirengimas centrinės SIS biometrinės dalies kūrimui, kad ji pradėtų veikti iki 2021 m. pabaigos

Ataskaitiniu laikotarpiu eu-LISA surengė devynis specialiuosius susitikimus su visais suinteresuotaisiais subjektais (Komisija, valstybėmis narėmis, Europolu, Eurojustu, Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūra) ir išorės rangovu dėl automatinės pirštų atspaudų identifikavimo sistemos. Šios sistemos biometrinis komponentas pradėjo veikti 2018 m. kovo mėn., tačiau reglamentus reikia iš esmės pakeisti. Visų pirma, biometrinė paieška bus papildyta naujomis daktiloskopinių duomenų (delnų atspaudų ir delnų/pirštų pėdsakų) kategorijomis.

Ataskaitiniu laikotarpiu užbaigtas „Analizės ir projektavimo“ etapas, įskaitant projekto inicijavimo, reikalavimų ir specifikacijų parengiamuosius darbus – 2020 m. spalio 1 d. užbaigtos ir patvirtintos techninės specifikacijos. Pradėtas antrasis etapas „Įgyvendinimas“.

2.2.5. SIRENE biurų keitimosi papildoma informacija techninių specifikacijų peržiūra

2.1.3 punkte nurodytam atitinkamam komitetui peržiūrėjus formas, reikėjo atnaujinti keitimosi formomis ir susijusiais dokumentais technines specifikacijas. Pagal Reglamento (ES) 2018/1861 15 straipsnio 3 dalies b punktą ir Reglamentą (ES) 2018/1862 eu-LISA paskirta prižiūrėti ir atnaujinti SIRENE biurų keitimosi papildoma informacija technines specifikacijas.

Ataskaitiniu laikotarpiu eu-LISA surengė penkis praktinius seminarus su visais suinteresuotaisiais subjektais, ir 2020 m. rugsėjo mėn. buvo pasiektas bendras susitarimas dėl reikalavimų. Technines specifikacijas ir dokumentus planuojama užbaigti ir patvirtinti iki 2020 m. pabaigos.

2.2.6. Apibendrinimas ir rizikos

Palyginti su ankstesniu ataskaitiniu laikotarpiu, kai eu-LISA inicijavo pasirengimą projektui sukurdama technines grupes ir organizuodama visuotinį planavimą, toliau vykdomi darbai plėtojant centrinę SIS pagal reglamentus.

Patvirtinta centrinės SIS nebiometrinės dalies techninė specifikacija ir vyksta kūrimo darbai. Užbaigta centrinės SIS biometrinės dalies techninė specifikacija ir inicijuoti kūrimo darbai. Dvi techninių specifikacijų dalys iki 2020 m. pabaigos bus sujungtos į vieną dokumentą.

COVID-19 krizė paveikė visuotinį planavimą: pritrūko aparatinės įrangos, vėluojama ją pristatyti, taikomi kelionių apribojimai ir eu-LISA duomenų centrai nepasiekiami. 2020 ir 2021 m. visuotinis planavimas buvo iš naujo pakoreguotas, o bandomoji veikla su valstybėmis narėmis ir agentūromis bus vykdoma iki 2021 m. lapkričio mėn., pasibaigus kitam ataskaitiniam laikotarpiui. Remiantis visuotiniu planavimu, vis dar planuoja parengti peržiūrėtos Šengeno informacinės sistemos galutinę versiją iki 2021 m. pabaigos, laikantis reglamentuose nustatytų terminų.

2.3. Valstybių narių parengiamieji darbai

2.3.1. Taikymo sritis ir reikalavimai

Ši ataskaita apima 25 ES valstybes nares ir keturias Šengeno asocijuotąsias šalis[8], kurios buvo prisijungusios prie centrinės SIS ataskaitiniu laikotarpiu, taip pat dvi ES valstybes nares (Kiprą ir Airiją), kurios ataskaitiniu laikotarpiu nebuvo prisijungusios prie centrinės SIS. [9]

Reglamento (ES) 2018/1861 66 straipsnio 5 dalies c punkte ir Reglamento 2018/1862 79 straipsnio 5 dalies c punkte reikalaujama, kad visos prie centrinės SIS prisijungusios valstybės narės iki 2020 m. gruodžio 28 d. savo nacionalinėse sistemose būtų įdiegusios Šengeno informacinės sistemos – automatinės pirštų atspaudų identifikavimo sistemos paieškos funkciją. Šis įpareigojimas dar netaikomas Kiprui ir Airijai, nes ataskaitiniu laikotarpiu jos dar nebuvo prisijungusios prie centrinės SIS.

Be to, visos prie centrinės SIS prisijungusios valstybės narės turi užtikrinti, kad jų nacionalinės sistemos būtų sukurtos laiku pagal patvirtintus dokumentus ir technines specifikacijas.

Valstybės narės turėjo informuoti Komisiją, kad jos priėmė technines ir teisines priemones, būtinas tam, kad pagal šį reglamentą būtų galima tvarkyti duomenis ir keistis papildoma informacija, kad peržiūrėta Šengeno informacinė sistema galėtų pradėti veikti, pagal Reglamento (ES) 2018/1861 66 straipsnio 2 dalį ir Reglamento (ES) 2018/1862 79 straipsnio 2 dalį.

2.3.2. Šengeno informacinės sistemos – automatinės pirštų atspaudų identifikavimo sistemos diegimo dabartinė padėtis (planuojama užbaigti iki 2020 m. pabaigos)

Pareiga įdiegti Šengeno informacinę sistemą – pirštų atspaudų paieškos funkciją taikoma 25 ES valstybėms narėms ir keturioms Šengeno asocijuotosioms šalims (Kiprui ir Airijai dabartiniu ataskaitiniu laikotarpiu ji dar netaikoma).

Iki ataskaitinio laikotarpio pabaigos (2020 m. rugsėjo 30 d.) padėtis atrodė taip:

- 22 iš 29 dalyvaujančiųjų valstybių jau įdiegė pirštų atspaudų paieškos funkciją;
- 5 iš 29 dalyvaujančiųjų valstybių planavo įdiegti pirštų atspaudų paieškos funkciją iki 2020 m. pabaigos;
- 2 iš 29 dalyvaujančiųjų valstybių planavo įdiegti pirštų atspaudų paieškos funkciją 2021 m. pradžioje; abi valstybės nurodė, kad diegimas vėluoja dėl COVID-19 krizės poveikio.

[8] Šveicarija, Lichtenšteinas, Norvegija ir Islandija.

[9] Be to, nors Jungtinė Karalystė ataskaitiniu laikotarpiu vis dar buvo prisijungusi prie Šengeno informacinės sistemos, ji neįtraukta į šią ataskaitą, nes Jungtinė Karalystė nedalyvavo vykdant reglamentų įgyvendinimo parengiamuosius darbus.

2.3.3. *Pasirengimas visiškai įgyvendinti reglamentus (planuojama užbaigti iki 2021 m. pabaigos)*

Labai svarbu, kad valstybės narės atliktų parengiamuosius darbus, nes datą, nuo kurios pradės veikti naujoji Šengeno informacinė sistema, Komisija gali nustatyti tik valstybėms narėms pranešus, kad jos įgyvendino visas būtinas technines ir teisines priemones, kaip numatyta Reglamento (ES) 2018/1861 66 straipsnio 2 dalyje ir Reglamento (ES) 2018/1862 79 straipsnio 2 dalyje.

Komisija paprašė visų ES valstybių narių ir Šengeno asocijuotųjų šalių 2020 m. rugsėjo mėn. pateiktame klausimyne pranešti apie ataskaitiniu laikotarpiu nacionaliniu lygmeniu atliktus parengiamuosius darbus. Visos valstybės narės pateikė atsakymus (31 respondentė).

Valstybių narių buvo paprašyta pateikti informacijos šiose srityse:

- projektų planavimo ir valdymo;
- vidaus koordinavimo;
- poveikio biudžetui, žmogiškiesiems ištekliams, veiklos organizavimui ir nacionalinės teisės aktams vertinimo;
- rizikų.

Kalbant apie projektų planavimą, beveik visos valstybės narės ir Šengeno asocijuotosios šalys (29 respondentės iš 30) jau ėmėsi apibrėžimo arba apibrėžė projekto planą ir susijusius orientyrus (15 respondenčių daugiau nei 2019 m.). Be to, 28 respondentės iš 31 įsteigė arba artimiausiu metu įsteigs specialią projekto grupę ir paskirs projekto vadovą, o likusios trys valstybės vadovaus įgyvendinimui per esamus departamentus ar grupes. Dauguma respondenčių (24) 2020 m. inicijavo kompetentingų nacionalinio lygmens institucijų bendradarbiavimą.

Poveikio vertinimo srityje šiuo metu valstybių narių pasirengimo lygis skiriasi[10]:

<u>poveikio biudžetui vertinimas</u>

- 14 valstybių narių atliko vertinimą ir skyrė atitinkamą biudžetą;
- 16 valstybių narių atliko vertinimą ir skirs biudžetą iki 2020 m. pabaigos arba iki 2021 m. pradžios;
- 1 valstybė narė pradės vertinimą iki 2020 m. pabaigos;

<u>žmogiškųjų išteklių poreikių vertinimas</u>

- 17 valstybių narių atliko vertinimą;
- 9 valstybės narės užbaigs vertinimą iki 2020 m. [pabaigos] arba 2021 m.;

[10] Ne visos valstybės narės galėjo pateikti konkretų kiekvienos klausimyne aptariamos kategorijos vertinimą.

- 5 valstybės narės pradės vertinimą iki 2021 m. pabaigos arba nenurodė datos;

veiklos organizavimo poreikių vertinimas

- 5 valstybės narės atliko vertinimą ir priėmė įgyvendinimui reikalingas priemones;
- 14 valstybių narių atliko vertinimą, tačiau dar turi priimti įgyvendinimui reikalingas priemones;
- 9 valstybės narės užbaigs vertinimą 2020 m. pabaigoje arba 2021 m. pradžioje;
- 3 valstybės narės pranešė, kad pradėjo vertinimą, tačiau nenurodė galutinės datos;

poveikio nacionalinės teisės aktams vertinimas

- 1 valstybė narė atliko analizę ir patvirtino dalinius pakeitimus;
- 16 valstybių narių atliko vertinimą ir pradėjo dalinių pakeitimų tvirtinimo procesą;
- 4 valstybės narės užbaigs vertinimą iki 2020 m. pabaigos;
- 7 valstybės narės užbaigs vertinimą 2021 m. pradžioje arba vėliau;
- 3 valstybės narės užbaigs vertinimą iki 2021 m. pabaigos.

2.3.4. Apibendrinimas ir rizikos

Per ataskaitinį laikotarpį valstybės narės padarė pažangą visose projektų rengimo srityse, kurios būtinos siekiant visiškai įgyvendinti reglamentus. Valstybės narės toliau analizuoja sistemos reikalavimus, o kelios valstybės narės ataskaitiniu laikotarpiu jau pradėjo kurti nacionalines sistemas. Ataskaitiniu laikotarpiu patvirtinus centrinės SIS biometrinės ir nebiometrinės dalių technines specifikacijas, valstybės narės galėjo inicijuoti atitinkamus veiksmus nacionaliniu lygmeniu. Nepaisant pažangos, pagrindinis darbas bus atliktas kitu ataskaitiniu laikotarpiu, kuris prasidės 2020 m. spalio 1 d.

Daugumoje valstybių narių pirštų atspaudų paieškos funkcija pradės veikti 2020 m. pabaigoje, kaip reikalaujama reglamentuose.

Atsakydamos į klausimyną valstybės narės pabrėžė keletą rizikų ir problemų, susijusių su projekto sėkme nacionaliniu lygmeniu, kaip antai:

- COVID-19 pandemijos poveikis kaip bendroji rizika, dėl kurios galimas vėlavimas;
- plataus užmojo tvarkaraščiai ir daug projektų, susijusių su didelės apimties informacinėmis sistemomis, kurių terminai panašūs;
- personalo problemos, su viešųjų pirkimų procedūromis susijusios problemos ir tam tikri iššūkiai, susiję su vidaus teisėkūros procedūromis.

Komisija ir eu-LISA toliau atidžiai stebės valstybių narių vykdomus parengiamuosius darbus, reguliariai rengdama nuolatinius atitinkamų komitetų ir Projektų valdymo forumo posėdžius.

2.4. Agentūros

2.4.1. Taikymo sritis ir reikalavimai

Šioje ataskaitos dalyje dėmesys skiriamas Europolo ir Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūros atliktiems parengiamiesiems darbams, nes nuostatos, turėsiančios poveikio šioms agentūroms, pradėtos taikyti dar iki 2019 m. pabaigos. Eurojustui įtakos turėsiantys pakeitimai yra minimalūs ir bus taikomi tik nuo 2021 m. pabaigos. Eurojustas taip pat neatsakė į klausimyną, tačiau turės būti įtrauktas į kito ataskaitinio laikotarpio ataskaitą.

2.4.2. Europolas

Europolas jau naudoja Šengeno informacinę sistemą. Reglamentuose Europolui numatyti šių dviejų sričių pakeitimai:

- prieiga prie visų kategorijų perspėjimų ir
- prisijungimas prie SIRENE tinklo.

Naujosios nuostatos taikomos nuo 2019 m. pabaigos.

2019 m. lapkričio mėn. pabaigoje Europolas baigė techninius parengiamuosius darbus, kad esama paieškos sąsaja galėtų pasiekti visus perspėjimus. 2020 m. sausio mėn. naujojoje Šengeno informacinėje sistemoje Europolui suteikta techninė prieiga prie visų rūšių perspėjimų. Europolas suteikė tokią prieigą savo galutiniams naudotojams po teigiamų išankstinių konsultacijų su Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnu, vykdytų ataskaitiniu laikotarpiu, rezultatų.

Pradžioje Europolas planavo pasirengti prisijungti prie SIRENE tinklo iki 2020 m. pabaigos. Tačiau 2020 m. buvo toliau rengiamasi Europole įsteigti SIRENE funkciją. Europolas pertvarko vidaus verslo procesus, kuriems turės įtakos SIRENE informacijos srautas, ir tvirtina išsamius SIRENE pašto perdavimo sistemos integravimo į Europolo vidaus aplinką reikalavimus. Planuojama, kad tarpinis sprendimas, kuriuo bus sudarytos sąlygos gauti, apdoroti ir siųsti SIRENE pranešimus, bus parengtas išbandyti iki 2020 m. pabaigos, o Europolo pasirengimas įgyvendinti SIRENE funkciją visa apimtimi planuojamas iki 2021 m. pabaigos, o ne iki 2020 m., kaip planuota anksčiau.

2.4.3. Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūra

Pagal reglamentus Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūros išsiųsti būrių (grupių) nariai nuo 2019 m. pabaigos turi teisę naudotis visų perspėjimais. Šių būrių (grupių) nariai turi prisijungti prie Šengeno informacinės sistemos, naudodamiesi technine sąsaja, kurią įdiegia ir prižiūri Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūra. 2019 m. Agentūra atliko visus parengiamuosius darbus – projektą suskirstė į atskiras dalis.

Ataskaitiniu laikotarpiu Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūra perkėlė šiuos veiksmus:

- galutinės Projekto inicijavimo dokumento versijos patvirtinimą 2020 m. rugpjūčio mėn.;

- 2020 m. vasario mėn. paleista Bendrosios sutarties dėl Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūros programinės įrangos sprendimo rengimo ribota procedūra; procedūra buvo atidėta dėl COVID-19, o pasiūlymą iš konkurso dalyvių planuojama gauti iki 2020 m. spalio mėn. pabaigos;

- dokumentų skaitytuvų ir pirštų atspaudų skaitytuvų įsigijimo konkursas bus iš naujo paskelbtas 2020 m. spalio mėn. pabaigoje;

- projekto grupė parengė pirmąjį Standartinių veiklos procedūrų projektą ir dėl jo konsultavosi su Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūra; šiuo metu vis dar vyksta valstybių narių konsultacijos;

- eu-LISA pateikė naują aparatinę įrangą, skirtą Šengeno informacinės sistemos tinklų ryšiui, ir surengė techninius praktinius seminarus pagrindinių agentūrų atstovams.

Priešingai nei buvo numatyta 2019 m., dabar numatoma bendra projekto trukmė yra 31 mėnuo, o galutinė įgyvendinimo data yra 2022 m. gegužės mėn. Apskaičiuoti pirmieji pagrindiniai projekto rezultatai (t. y. žiniatinklio paieškos programa) turėtų būti pateikti 2021 m. lapkričio mėn.

3. IŠVADOS

Per antrąjį ataskaitinį laikotarpį (2019 m. rugsėjo 30 d.–2020 m. rugsėjo 30 d.) įvairūs suinteresuotieji subjektai padarė didelę pažangą siekdami įgyvendinti reglamentus pagal nustatytus orientyrus.

1) **I įgyvendinimo etapas (nuo 2019 m. pabaigos)**: 2020 m. sausio 8 d. eu-LISA užbaigė būtinus parengiamuosius darbus ir suteikė Europolui visapusišką prieigą prie Šengeno informacinės sistemos, taip pat sudarė sąlygas Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūrai prisijungti prie Šengeno informacinės sistemos; Europolas turi prieigą prie visų kategorijų perspėjimų; Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūra tęsė projektą, pagal kurį jos būrių (grupių) nariams 2021 m. lapkričio mėn. buvo suteikta prieiga prie Šengeno informacinės sistemos;

2) **II įgyvendinimo etapas (iki 2020 m. pabaigos)**: ataskaitinio laikotarpio pabaigoje 22 valstybės narės įdiegė pirštų atspaudų paieškos funkciją; 5 valstybės narės dar planuoja įdiegti šią funkciją iki 2020 m. pabaigos. planuojama, kad 2 valstybėse narėse įgyvendinimas šiek tiek vėluos (nukeltas į 2021 m. pradžią);

3) **III įgyvendinimo etapas (iki 2021 m. pabaigos):** ataskaitiniu laikotarpiu buvo tęsiami veiksmai, koordinuojant Komisijai ir eu-LISA, kad būtų parengtos visapusiškam reglamentų gyvendinimui būtinos įgyvendinimo priemonės ir techninės specifikacijos; 2020 m. užbaigus kai kuriuos svarbius parengiamojo darbo orientyrus (techniniai įgyvendinimo aktai ir techninės specifikacijos), valstybės narės galėjo inicijuoti veiksmus nacionaliniu lygmeniu, kad šie būti parengti vykdyti iki 2021 m. pabaigos.

COVID-19 pandemija sutrikdė įgyvendinimo tvarkaraštį, tačiau pastaraisiais mėnesiais Komisijos, eu-LISA ir valstybių narių įgyvendintos priemonės kol kas buvo veiksmingos ir sumažino neigiamą poveikį centriniu ir nacionaliniu lygmenimis.

dvi valstybės narės pareiškė negalinčios įdiegti pirštų atspaudų paieškos funkcijos iki 2020 m. pabaigos, kaip reikalaujama reglamente. Tačiau vėluojama tik kelis mėnesius ir diegimas turėtų būti užbaigtas iki 2021 m. pradžios.

Komisija toliau tiesiogiai dalyvaus tiek politiniu, tiek techniniu lygmeniu ir, derindama veiksmus su eu-LISA valdyba, stebės peržiūrėtos Šengeno informacinės sistemos įgyvendinimo pažangą sienų ir saugumo informacinių sistemų sąveikumo srityje.

Trečiojoje padėties ataskaitoje bus aprašyta suinteresuotųjų subjektų veikla kitu ataskaitiniu laikotarpiu, kuris prasidės 2020 m. spalio 1 d. ir baigsis 2021 m. rugsėjo 30 d.